

Eduskunta,
hallintovaliokunta

Hallintovaliokunnan kokous 16.9.2025

Maahanmuuttoviraston lausunto hallintovaliokunnalle valtioneuvoston kirjelmästä U 26/2025 vp

Maahanmuuttovirasto kiittää mahdollisuudesta tulla kuulluksi valtioneuvoston U-kirjelmästä, joka koskee Euroopan komission ehdotusta nk. menettelyasetuksen muuttamiseksi turvallisen kolmannen maan käsitteen soveltamisen osalta. Virastossa on erityisesti pyritty tunnistamaan ehdotetun sääntelyn käytännön vaikutuksia turvapaikkahakemusten käsittelyyn. Virasto on jo aiemmin esittänyt havaintojaan sisäministeriölle sen valmistellessa kirjelmää.

Valtioneuvoston kirjelmän taustalla olevan komission ehdotuksen tavoitteena on tehdä turvapaikkamenettelyasetukseen kohdennettu muutos, jolla pyritään tekemään turvallisen kolmannen maan käsitteen soveltamisesta jäsenvaltioille joustavampaa. Ehdotuksessa ehdotetaan muutoksia turvallisen kolmannen maan käsitteen soveltamista koskeviin artikloihin niiltä osin, kuin on kyse yhteysvaatimuksesta ja muutoksenhaun lykkäävästä vaikutuksesta.

Maahanmuuttovirasto toteaa, että ehdotetuilla muutoksilla voisi olla huomattavia vaikutuksia turvallisen kolmannen maan käsitteen soveltamiseen virastossa. Kuten kirjelmästäkin ilmenee, tällä hetkellä turvallisen kolmannen maan käsitettä on sovellettu yksittäisiä kertoja vuodessa ja usein hakijan ainut yhteys kolmanteen maahan on ollut kauttakulku, jota ei nykyisellään pidetä riittävänä yhteytenä käsitteen soveltamiseksi. Jos käsitettä voitaisiin soveltaa jatkossa kauttakulun tai mahdollisten kolmannen maan kanssa tehdyn sopimuksen tai järjestelyn perusteella, laajentaisi tämä käsitteen soveltamista. Numeerista arviota soveltamisen laajenemisesta on kuitenkin vaikeaa antaa tässä vaiheessa.

Jos turvallisen kolmannen maan käsitettä sovellettaisiin jatkossa laajemmin, nopeuttaisi se jossain määrin turvapaikkaprosessia, koska on kyse tutkimatta jättämispäätöksistä, joiden käsittely on nopeampaa verrattuna sisällöllisesti tutkittavaan hakemukseen. Lisäksi, jos muutoksenhaulla ei olisi enää automaattista lykkäävää vaikutusta, olisi päätökset täytäntöönpantavissa huomattavasti nopeammin. Näiden seurauksena voisi tulla säästöjä esimerkiksi vastaanottokustannuksiin.

Toisaalta, esitetyillä muutoksilla voisi olla joissain tapauksissa myös hakijan kokonaisprosessia pidentävä vaikutus. Menettelyasetuksen 38 artiklan mukaisesti hakemus voidaan hylätä tutkittavaksi ottamisen edellytysten puuttumisen vuoksi, jos maa katsotaan hakijan kannalta turvalliseksi

kolmanneksi maaksi, paitsi jos on selvää, että hakijaa ei oteta tai oteta takaisin kyseiseen maahan. Päätös tutkimatta jättämisestä ja siihen liittyvä maasta poistamispäätös voitaisiin siis tehdä, vaikka olisi jossain määrin epäselvää, ottaako kyseinen valtio hakijan (takaisin) alueelleen. Jos turvallisen kolmannen maan käsitettä sovellettaisiin nykyistä matalamman yhteysvaatimuksen nojalla esim. kauttakulun perusteella, voinee olla korkeampi riski siitä, että turvallisesti kolmanneksi maaksi katsottu valtio ei ota hakijaa (takaisin) alueelleen. Näissä tilanteissa menettelyasetuksen 59 artiklan 9 kohdan mukaisesti hakijan hakemus tulisi sisällöllisesti tutkittavaksi turvapaikkamenettelyssä.

Lisäksi Maahanmuuttovirasto toteaa, että valtioneuvoston kirjelmästä jää tulkinvaraiseksi, mitä tarkoitetaan kirjauksella "Valtioneuvosto korostaa, että kyse on hakijoille turvallisista kolmansista maista, joten yhteysvaatimusedellytyksen tarpeellisuutta tulee vielä arvioida valmistelun aikana".

Johtajan sijainen, oikeuspäällikkö

Jaakko Purontie

Erityisasiantuntija

Kiia Laine

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä.
Maahanmuuttovirasto 12.09.2025 klo 15:46. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Jakelu

HaV@eduskunta.fi

Tiedoksi

Sisäministeriön maahanmuutto-osasto